

PATVIRTINTA
Ukmergės rajono savivaldybės
tarybos 2016 m. balandžio 28 d.
sprendimu Nr. 7-110

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO 2015 METŲ ATASKAITA

I SKYRIUS

BENDRA INFORMACIJA APIE SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ SVEIKATOS BŪKLĘ

Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2013-2015 m. ataskaita už 2014 m. savivaldybės taryboje patvirtinta 2015-10-29 sprendimu Nr. 7-16 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2013-2015 metų programos ataskaitos už 2014 metus“.

II SKYRIUS

SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJOMS VYKDYTI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

PIRMASIS SKIRSNIS VEIKSNIŲ APŽVALGA

Savivaldybėje vykdytai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai įtakos turėjo išoriniai ir vidiniai veiksniai. Vienas iš jų – tai sampratos apie visuomenės sveikatą ir veiksnius sveikatai trūkumas. Gyventojų sveikatą, jų emocinę būklę neigiamai veikia nepalanki socialinė bei ekonominė situacija šalyje.

Veiksnių pavadinimas	Poveikis	Pasiūlymai (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, savivaldybės tarybai)
Nepakankamas Visuomenės sveikatos biuro finansavimas iš valstybės biudžeto.	Nepakankamas valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų, ypač ikimokyklinio amžiaus mokinių sveikatos priežiūrai, skirtas finansavimas iš valstybės biudžeto (normatyvas: 1 etatui 1000 mokinių).	Siūlome Sveikatos apsaugos ministerijai keisti ikimokyklinio amžiaus vaikų sveikatos priežiūrai normatyvą (iš 1 etatui – 1000 mokinių į 1 etatui – 200 mokinių).
Trūksta Sveikatos apsaugos ministerijos parengtų teisės aktų dėl sveikatos priežiūros organizavimo ikimokyklinėse įstaigose.	Nėra Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintų visuomenės sveikatos specialisto paslaugų teikimo aprašų.	Visuomenės sveikatos paslaugų teikėjai negali įsidiesti vieningų kokybės valdymo sistemų, palyginti savo veiklą su kita savivaldybe.
Mokinių sveikatos rodiklių stebėsenai nėra sukurtos ir įdiegtos	Apsiribojama tik moksleivių sveikatos rodiklių stebėsenos konstatavimu, todėl	Sukurti ir įdiegti vieningą vaikų sveikatos stebėsenos informacinę sistemą, skirtą sistemingam vaikų

kompiuterizuotos duomenų bazės.	visuomenės sveikatos priežiūros specialistai negali daryti ilgalaikio prognozavimo. Dalis mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų neturi kompiuterinės įrangos.	sveikatos būklės stebėjimui ir kryptingam sveikatos politikos formavimui, kuri leis stebėti šalies mokyklinio amžiaus asmenų sveikatos būklės kitimą bei su sveikatos gerinimu susijusius sprendimus priimti remiantis objektyvia ir išsamia informacija.
Didelis visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, dirbančių ugdymo įstaigose, normatyvinis darbo krūvis ir mažas specialistų darbo užmokestis.	Visuomenės sveikatos biurui sunku rasti gerą specialistą ir jį motyvuoti. Specialistai dirba keliuose ugdymo įstaigose.	Reikėtų keisti Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius visuomenės sveikatos specialistų, dirbančių ugdymo įstaigose, normatyvinius darbo krūvius. Mažėjant mokyklose mokinių skaičiui, turėtų būti peržiūrimas ir mokinių skaičius, pagal kurį skaičiuojamas 1 visuomenės sveikatos specialisto etatas.

ANTRASIS SKIRSNIS
INFORMACIJA APIE VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS
SAVIVALDYBĖJE VYKLANČIAS ĮSTAIGAS IR SPECIALISTUS

Ukmergės rajono savivaldybėje visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdo biudžetinė įstaiga - Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, kodas – 302298267, įsteigtas 2008-12-17 d. Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-223. Visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas biuras vykdo tik Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje.

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistai	Patvirtintų pareigybių skaičius	Užimtų pareigybių skaičius	Fizinių asmenų pagal amžiaus grupes skaičius			
				Iki 44 metų amžiaus	45-54 metų amžiaus	Daugiau nei 54 metų amžiaus	Iš viso
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdančios specialistai*:						
1.1.	Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, vykdančias visuomenės sveikatos priežiūrą ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose mokinių ugdymą pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas:	6,5	6,5	2	4	2	8

1.2.	Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas;	1	1	2	0	0	2
1.3.	Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas;	0,5	0,5	1	0	0	1
1.4.	Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas.	0,5	0,5	1	0	0	1
2.	Savarankiškausias visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdančias specialistai						

TREČIASIS SKIRSNIS
SAVIVALDYBĖS INFORMACIJA APIE 2015 METŲ SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO TIKSLUS,
UŽDAVINIUS BEI PRIEMONĖS

Duomenys pateikiami priede – Savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos formos priedas.

KETVIRTAS SKIRSNIS
BENDRADARBIAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS
VEIKLĄ SAVIVALDYBĖJE

1. Visuomeninių organizacijų dalyvavimas sveikatinimo veikloje ir primant svarbius su visuomenės sveikata susijusius sprendimus.

2015 m. sveikatinimo veikloje dalyvavo įvairios Ukmergės rajono visuomeninės organizacijos. Šios organizacijos rengė įvairius projektus, susijusius su sveikatos išsaugojimu, sveiko gyvenimo būdo propagavimu, sveikos aplinkos kūrimu, į konsultacijas kvietė biuro specialistus.

2. Savivaldybės skirtos lėšos nevalstybinėms organizacijoms, veikiančioms visuomenės sveikatos srityje, ugdymo įstaigoms.

2015 metais Ukmergės rajono savivaldybė skyrė lėšas savivaldybės nevalstybinių organizacijų parengtiems projektams, susijusiems su sveikatinimo veikla, įgyvendinti.

3. Ūkio subjektų indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje.

2015 m. Ukmergės rajono savivaldybėje ūkio subjektai dalyvavo profilaktinėse medicininėse apžiūrose, valstybinėse prevencinėse programose, prižiūrėjo, kaip jų objektuose laikomasi profesinės darbų saugos reikalavimų, lankė privalomojo sveikatos mokymo užsiėmimus.

Nuo 2014 m. sausio 1 d. startavo Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2013-10-31 d. sprendimu Nr. 7-263 patvirtinta programa „Dėl savivaldybės įstaigų ir įmonių darbuotojų prevencinių sveikatos tikrinimų“.

Ukmergės rajono savivaldybės ugdymo įstaigos kasmet aktyviai dalyvauja sveikatinimo veikloje, rengdamos įvairius su sveikata, jos išsaugojimu bei gerinimu susijusius projektus.

III SKYRIUS
INFORMACIJA APIE VALSTYBINIŲ (VALSTYBĖS PERDUOTŲ SAVIVALDYBĖMS)
VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ (VISUOMENĖS SVEIKATOS
PRIEŽIŪRA SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE ESANČIOSE IKIMOKYKLINIO
UGDYMO, BENDROJO UGDYMO IR PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE UGDOMŲ
MOKINIŲ PAGAL IKIMOKYKLINIO, PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO,
PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMAS, VISUOMENĖS SVEIKATOS

STIPRINIMAS, VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENA) SAVIVALDYBĖJE VYKDYMA

PIRMASIS SKIRSNIS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪRA SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE ESANČIOSE IKIMOKYKLINIO UGDYMO, BENDROJO UGDYMO IR PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE UGDOMŲ MOKINIŲ PAGAL IKIMOKYKLINIO, PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMAS

Moksleivių sveikatos priežiūra finansuojama iš LR valstybės biudžeto. Ukmergės rajono mokyklose moksleivių sveikatos priežiūros paslaugas teikė 5 visuomenės sveikatos priežiūros specialistai. Jie dirbo 18 ugdymo įstaigų (17 mokyklų, kurių steigėja savivaldybė ir kitų steigėjų – 1 mokykla), 3 specialistės aptarnavo 7 rajono ikimokyklinės įstaigas. 2

2015 m. profilaktiškai sveikatą patitkino 97,8 proc. visų Ukmergės rajono mokyklų mokinių. Vaikų sveikatos stebėsenos duomenimis, 2014-2015 m. m. svarbiausios mokyklinio amžiaus vaikų sveikatos problemos – regos bei laikysenos sutrikimai. Mokinių, kuriems nustatomi regėjimo sutrikimai, daugėja (2009 - 2010 m. m. – 11,5 proc., 2010 - 2011 m. m. – 16,6 proc., 2011 - 2012 m. m. - 19,6 proc., 2012-2013 m. m. - 20,1 proc., 2013 - 2014 m. m. - 20,6 proc., 2014-2015 m. m. -21,3proc. mokinių). Visa tai skatina daugelis priežasčių, tačiau pačios aktualiausios yra darbo ir poilsio režimo nesilaikymas, ilgas televizijos žiūrėjimas, besaikis sėdėjimas prie kompiuterio.

Kita dažna mokinių sveikatos problema – laikysenos sutrikimai (2009 - 2010 m. m. – 15,2 proc., 2010 - 2011 m. m. – 18,9 proc., 2011 - 2012 m. m. - 20,5 proc., 2012-2013 m. m - 23,5 proc., 2013-2014 m. m. 24,1 proc., 2014-2015 m. m. -25,2 proc. mokinių. Skoliozės atsiradimą skatina mažas fizinis aktyvumas, per didelis kuprinių svoris, netaisyklingas sėdėjimas.

ANTRASIS SKIRSNIS INFORMACIJA APIE MOKINIŲ IR VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTŲ SKAIČIŲ

Eil. nr.	Gyvenamoji vietovė	Mokyklų skaičius	Mokinių skaičius		Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pareigybių skaičius	Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pasiskirstymas pagal užimtą pareigybę		Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų išsilavinimas (kvalifikacija)	
			Ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas	Ugdomi pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas		1 ir daugiau	iki 1	Visuomenės sveikatos specialistai	Specialistai su igytomis teisėmis
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Miesto	9	1111	2917	4	2,5	1,5		
2.	Kaimo	8	203	975	2,5	2,5			
	Iš viso: (1.+2.):	17	1314	3892	6,5	5	1,5	2	6

TREČIASIS SKIRSNIS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJOS: VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS IR STEBĖSENA

Visuomenės sveikatos stebėseną pagal LR Visuomenės sveikatos stebėsenos įstatymą tai – tikslingai organizuotas ir sistemingai atliekamas visuomenės sveikatos būklės, ją veikiančių visuomenės sveikatos rizikos veiksnių duomenų rinkimas, kaupimas, apdorojimas, saugojimas, analizė ir vertinimas.

Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną vykdoma priskirtoje teritorijoje, siekiant gauti išsamią informaciją apie savivaldybės visuomenės sveikatos būklę ir, remiantis objektyvia informacija, planuoti bei įgyvendinti vietines visuomenės sveikatos prevencijos priemones.

Visuomenės sveikatos stebėseną kaip valstybės deleguotą funkciją savivaldybėms Ukmergės rajone vykdo Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, vadovaudamasis patvirtinta visuomenės sveikatos stebėsenos 2013-2015 m. programa.

1. Iš visų sveikatos rodiklių yra geresni (**žalioji zona**):

- mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius;
- darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius;
- mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis;
- standartizuotas mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis.

2. Dalis rodiklių patenka į prasčiausių savivaldybių kvintilių grupę (**raudonoji zona**):

- mirtingumas dėl savižudybių;
- standartizuotas mirtingumas dėl savižudybių;
- socialinės rizikos šeimų skaičius;
- susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius;
- mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis;
- standartizuotas mirtingumo dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis;
- pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių rodiklis;
- mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, rodiklis;
- standartizuotas mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, rodiklis;
- mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, rodiklis;
- standartizuotas mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, rodiklis;
- kūdikių, išimtiniai žindytų iki 6 mėn. amžiaus, dalis;
- išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius;
- tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje;
- mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis.

3. Didžioji dalis Ukmergės rajono rodiklių patenka į Lietuvos vidurkį atitinkančią kvintilių grupę (**geltonoji zona**), tačiau į juos taip pat reikėtų atkreipti dėmesį.

Išsamesnei analizei, kaip prioritetinės sveikatos problemos, pasirinkti šie rodikliai:

- Ukmergės rajono gyventojų mirtingumas/standartizuotas mirtingumas nuo savižudybių.
- Ukmergės rajono gyventojų mirtingumas/standartizuotas mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu; Ukmergės rajono mirtingumas/standartizuotas mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu.
- Ukmergės rajono pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių.

2015 m. biuro vykdyta visuomenės sveikatos stiprinimo veikla:

1. Sveikatingumo mankštos rajono gyventojams;
2. Mankštos baseine – vandens aerobika;
3. Jogos užsiėmimai;
4. Mankštos senjorams;
5. Kineziterapijos užsiėmimai;
6. Grupiniai psichologijos užsiėmimai;
7. Stacionari vaikų vasaros poilsio stovykla Vepriuose „Praeities lobiai ateičiai – sveikata ir stiprybė“;
8. Vaikų užimtumo vasaros atostogų metu programa;
9. Projektas „Sveikas ir išmanus Ukmergės jaunimas“, projekto kodas Nr. NOR-LT-11-SAM-01-K-03-001 veiklų vykdymas, Jaunimui palankių sveikatos priežiūros paslaugų koordinacinio centro įkūrimas biure;
10. Projektas „Visuomenės sveikatos biuro kabinetų steigimas ir gerinimas Jonavos

švietimo įstaigose““, projekto kodas Nr. NOR-LT-11-SAM-01-K-0-008 veiklų vykdymas.
Ukmergės rajono savivaldybės administracija šiame projekte – partneris;

11. Projektas „Lietuvos ir Norvegijos sporto švietimo srityje veikiančių institucijų bendradarbiavimas ir gebėjimų stiprinimas“, projekto kodas Nr. NOR-LT-10-VRM-01-K veiklų vykdymas;

12. Kita šviečiamoji-prevencinė veikla.

IV SKYRIUS
INFORMACIJA APIE SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO
SPECIALIAJĄ PROGRAMĄ

PIRMASIS SKIRSNIS
SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS
PROGRAMOS LĖŠOS

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų šaltiniai	Surinkta lėšų (tūkst. Eur)
1.	Savivaldybės biudžeto lėšos	20,9
2.	Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos	20,9
3.	Savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų įmokos	0
4.	Kitos lėšos	0
5.	Lėšų likutis ataskaitinių biudžetinių metų pradžioje	- 0,3
Iš viso:		20,6

ANTRASIS SKIRSNIS
SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS
PROGRAMOS LĖŠOMIS ĮGYVENDINTOS PRIEMONĖS

Eil. Nr.	Programos / priemonės poveikio sritis	Vykdytų savivaldybės visuomenės sveikatos programų, priemonių skaičius	Skirta lėšų (tūkst. Eur)	Panaudota Lėšų (tūkst. Eur)
1	2	3	4	5
1. Savivaldybės kompleksinės programos				
2. Savivaldybės strateginio veiklos plano priemonės				
3. Bendruomenių vykdytų programų / priemonių rėmimas				
1.	Aplinkos sveikata	1	0,18	0,18
2.	Sveikos mitybos skatinimas ir nutukimo prevencija	1	0,18	0,18
3.	Fizinio aktyvumo skatinimas	3	0,47	0,47
4. Kita				
1.	Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija	2	0,87	0,87
2.	Užkrečiamųjų ligų prevencija ir kontrolė	1	2,20	2,20
3.	Aplinkos sveikata	3	0,47	0,47

4.	Burnos higiena ir sveikata	1	0,08	0,08
5.	Sveikos mitybos skatinimas ir nutukimo prevencija	2	1,21	1,21
6.	Fizinio aktyvumo skatinimas	12	2,56	2,56
7.	Nelaimingų atsitikimų ir traumų prevencija	1	0,15	0,15
8.	Kitos sritys	12	2,13	2,13
		Iš viso lėšų:	10,50	10,50

1. Iš viso savivaldybės biudžetas		257,6	257,6	86,7	5,8	257,6	257,6	86,7	5,8	100
iš jo:										
1.1. bendrojo finansavimo lėšos										
1.1.1. valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija	VB	121,8	121,8	86,5	0	121,8	121,8	86,5	0	100
1.1.2. Visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa	SB	10,5	10,5	0	0	10,5	10,5	0	0	100
1.1.3. kitos savivaldybės biudžeto lėšos	SB	125,3	125,3	0,2	5,8	125,3	125,3	0,2	5,8	100
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos										
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)										
Iš viso (1+2)		257,6	257,6	86,7	5,8	257,6	257,6	86,7	5,8	100

